

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

---

Ethics & Culture

Ethics in medicine is not a new concern. But it has become much more pronounced in modern times. The issues involved may range from right diagnosis and right treatment to the fees charged to patients, and the administration of insurance and medical bills. This issue cuts across all genres of medicine, traditional as well as conventional. In this section we have video clips that inform us about how doctors following different medical systems talk about fees and ethics in their practice.

FAITH IN THE DOCTOR

Video URI: hdl.handle.net/2152/67983

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	3
Hindi Questions	4
Urdu Transcription	5
Urdu Vocabulary	6
Urdu Questions	7

Hindi Transcription

अपना नाम बतायें, ये बतायें कहां से आये हैं?

हम सेवली से आते हैं जी... गांव सेवली है, वो करीब-करीब पंद्रह किलोमीटर दूर है, वहां से आते हैं...

आपका नाम क्या है?

मेरा नाम बलवान सिंह है...

क्या, तकलीफ क्या है? किस वजह से आये हैं आप?

यहां हम तो शुरु से ही आते हैं जी... इसकी मम्मी, पेट में था ये बच्चा, मतलब, दो-तीन महीने का था जी यो... जब ये खराब हो गया था... मतलब इतनी तबियत खराब हो गई थी इसकी, अक बहोत जादा... मतलब उम्मीद नहीं थी इसके बचने की, अक बच्चा ठहर जायेगा... तो हम रात में लेकर आये थे डॉक्टर साहब के पास... तो फिर इन्होंने इलाज किया था... शुरु से ही इलाज चल रहा है इसका...

अभी क्या तकलीफ आ गई आपको?

इसका ये, दस एक दिन होये, जब ये दवाई ले गये थे... तो ठीक हो गया ये... ईब फेर जी ये, मतलब, इसमें ठंड हो री है ना जादा, इसमें घूमता-फिरता रहै है... तो फेर जा कै इसके कल, मतलब, उल्टी और खांसी ज्यादा हो री है... इसलिये फिर आये हैं...

तो आपके परिवार के बच्चे के अलावा और भी लोग आते हैं डॉक्टर साहब के इलाज के लिये?

हां, म्हारे परिवार के और भी आते हैं... सारे आते हैं यहां, पहले भी आते थे... मेरे ताई आया करती, मेरा ताऊ आया करता, फेर हम भी आण लागे जी इधर...

तो ये बतायें कि आप जो इस इलाज के अलावा और भी, घरेलू इलाज भी करते हैं क्या?

घरेलू इलाज मतलब?

घरेलू इलाज हो गये दादी मां के नुस्खे होते हैं?

ना, वे नहीं करते जी, हम तो डॉक्टर साहब का ही करवाते हैं... इब डॉक्टर साहब की पहले अंदर दुकान थी, छोटी सी थी जीब... जब से ही हम आ रहे हैं... फिर यहां पर बड़ा हॉस्पिटल आ गया, फिर यहां आन लागे...

बहुत विश्वास है आपको डॉक्टर साहब पर...

हां जी... इसकै, मतलब ईसा होया, जब डॉक्टर साहब नहीं मिलते ना, ये कंपाउन्डर वगैरह हों, और हम इसको कई बार दवाई भी ले जा हैं, अगर डॉक्टर साहब हाथ लगा दें ना, म्हारे तै उन्धै आराम हो जावै है... इनतै हमनै आराम नहीं होता, मैं दोबारा भी आवैं हैं, इस बात के मारे फेर... आराम हे नहीं पड़ता... एक दिन हाडै, मतलब, मैडम थी, डॉक्टर साहब मिले नहीं, ये कहीं जा रे थे... मैंनै ले ली इसकी दवाई, मेरे मन मैं न्यू हो गी थी, मनै आराम नई बढें... तै हम चले गये घरां... दो दिन दी थी इसकै... को नी बना आराम... मैं फेर उलटा लेकर आया इसनै... डॉक्टर साहब तै बताई, मैं कहां आप थे कोना, और मेरे मन मैं नू आ गी थी कि आराम बनै कोना इसकै... अर डॉक्टर साहब हसन लागे... मैं कहा, जी अब आप हाथ लगा दोगे ना, दवाई भी ना दोगे, जब भी आराम हो जायेगा इसकै... देख ले, इतना विश्वास है जी...

Hindi Vocabulary

Please tell your name	अपना नाम बतायें
Please tell where you are from	ये बतायें कहां से आये हैं
What is your name	आपका नाम क्या है
What problem do you have	तकलीफ क्या है
What is the reason you have come here	किस वजह से आये हैं
Stomach	पेट
Child	बच्चा
Two-three months	दो-तीन महीने
Bad	खराब
Health	तबियत
Doctor sir	डॉक्टर साहब
Cure, remedy, treatment	इलाज
Problem	तकलीफ
Family	परिवार
Domestic treatment/home remedy	घरेलू इलाज
Grandmother's remedies	दादी मां के नुस्खे
Inside the shop	अंदर दुकान
Hospital	हॉस्पिटल
Trust, faith	विश्वास
Compounder	कंपाउन्डर
Medicine	दवाई
Just touch	हाथ लगा दें
Mind/heart	मन

Hindi Questions

बलवान सिंह कितनी दूर से आते हैं?

- 1 पाँच किलोमीटर
- 2 दो किलोमीटर
- 3 पन्द्रह किलोमीटर
- 4 पचास किलोमीटर

बलवान सिंह के परिवार से वैद्य जी के पास और कौन कौन आते हैं?

- 1 बच्चे
- 2 ताई
- 3 सभी
- 4 ताऊ

बलवान सिंह को डॉ० साहब पर कितना विश्वास है?

- 1 बिल्कुल नहीं
- 2 थोड़ा थोड़ा
- 3 बहुत ज़्यादा
- 4 कोई भी दवा दे देगा तो चलेगा

Urdu Transcription

اپنا نام بتائیں، یہ بتائیں کہاں سے آئے ہیں؟
ہم سیولی سے آئے ہیں جی۔۔۔ گاؤں سیولی ہے، وہ قریب قریب پندرہ کلومیٹر دور ہے، وہاں سے آئے ہیں۔۔۔
آپ کا نام کیا ہے؟
میرا نام بلوان سنگھ ہے۔۔۔
کیا، تکلیف کیا ہے؟ کس وجہ سے آئے ہیں آپ؟

یہاں ہم تو شروع سے ہی آئے ہیں جی۔۔۔ اس کی مَمّی، پیٹ میں تھا یہ بچّہ، مطلب، دو تین مہینے کا تھا جی
یہ۔۔۔ جب یہ خراب ہو گیا تھا۔۔۔ مطلب اتنی طبیعت خراب ہو گئی تھی اس کی، اک بہت زیادہ۔۔۔ مطلب امید نہیں
تھی اس کے بچنے کی، اب بچّہ ٹھہر جائیگا۔۔۔ تو ہم رات میں لے کر آئے تھے ڈاکٹر صاحب کے پاس۔۔۔ تو
پھر انہوں نے علاج کیا تھا۔۔۔ شروع سے ہی علاج چل رہا ہے اس کا۔۔۔

ابھی کیا تکلیف آ گئی آپ کو؟

یہ ابھی اس کا یہ، دس ایک دن ہو گئے، جب یہ دوائی لے گئے تھے۔۔۔ تو ٹھیک ہو گیا یہ۔۔۔ اب پھر جی یہ،
مطلب، اس میں ٹھنڈ ہو رہی ہے نہ زیادہ، اس میں گھومنا پھرنا رہے ہیں۔۔۔ تو پھر جا کے اس کے کل، مطلب،
الٹی اور کھانسی زیادہ ہو رہی ہے۔۔۔ اس لئے پھر آئے ہیں۔۔۔

تو آپ کے پریوار کے بچّے کے علاوہ اور بھی لوگ آتے ہیں ڈاکٹر صاحب کے علاج کے لئے؟

ہاں، ہمارے پریوار کے اور بھی آتے ہیں۔۔۔ سارے آتے ہیں یہاں، پہلے بھی آتے تھے۔۔۔ میرے تائی آیا کرتی،
میرا تاؤ آیا کرتا، پھر ہم بھی آن لگ گئے جی ادھر۔۔۔

تو یہ بتائیں کہ آپ جو اس علاج کے علاوہ اور بھی، گھریلو علاج بھی کرتے ہیں کیا؟

گھریلو علاج مطلب؟

گھریلو علاج ہو گئے دادی ماں کے نسخے ہوتی ہیں؟

نہ، وہ نہیں کرتے جی، ہم تو ڈاکٹر صاحب کا ہی کرواتے ہیں۔۔۔ اب ڈاکٹر صاحب کی پہلے اندر دکان تھی،
چھوٹی سی تھی جب۔۔۔ جب سے ہی ہم آ رہے ہیں۔۔۔ پھر یہاں پر بڑا ہاسپٹل آ گیا، پھر یہاں آن لگ گئے۔۔۔

بہت وشواس ہے آپ کو ڈاکٹر صاحب پر۔۔۔

ہاں جی۔۔۔ اس کے، مطلب اسا ہویا، جب ڈاکٹر صاحب نہیں ملتے نہ، یہ کمپاؤنڈر وغیرہ ہوں، اور ہم اس کو
کئی بار دوائی بھی لے گیا، اگر ڈاکٹر صاحب ہاتھ لگا دیں نہ، ہمارے تو ادھر ہی آرام ہو جاوے۔۔۔ اتنے ہم
نے آرام نہیں ہوتا، میں دوبارہ بھی آؤں جی، اس بات کے مارے پھر۔۔۔ آرام ہی نہیں پڑتا۔۔۔ ایک دن ہاڈے ہی
ایسا ہے، مطلب، میڈم تھی، ڈاکٹر صاحب ملے نہیں، یہ کہیں جا رہے تھے۔۔۔ مینے لے لی اس کی دوائی،
میرے من میں نیو ہو گئی تھی، مننے آرام نہیں بنے۔۔۔ تو ہم چلے گئے گھراں۔۔۔ دو دن دی تھی اس کے۔۔۔ کوئی
بنا آرام۔۔۔ میں پھر الٹا لیکر آیا اس نے۔۔۔ ڈاکٹر صاحب تو بنائی، میں کہاں آپ دیکھو نہ، اور میرے من میں نو آ
گئی تھی کہ آرام بنے کونے اس کے۔۔۔ ار ڈاکٹر صاحب ہمن لگ گئے۔۔۔ میں کہا، جی اب آپ ہاتھ لگا دیگے نا،
دوائی بھی نا دیگے، جب بھی آرام ہو جائیگا اس کے۔۔۔ دیکھ لے، اتنا وشواس ہے جی۔۔۔

Urdu Vocabulary

Please tell your name	اپنا نام بتائیں
Please tell where you are from	یہ بتائیں کہاں سے آئے ہیں
What is your name	اپکا نام کیا ہے
What problem do you have	تکلیف کیا ہے
What is the reason you have come here	کس وجہ سے آئے ہیں
Stomach	پیٹ
Child	بچہ
Two-three months	دو تین مہینے
Bad	خراب
Health	طبیعت
Doctor sir	ڈاکٹر صاحب
Cure, remedy, treatment	علاج
Problem	تکلیف
Family	پریوار
Domestic treatment/home remedy	گھریلو علاج
Grandmother's remedies	دادی ماں کے نسخے
Inside the shop	اندر دکان
Hospital	ہاسپٹل
Trust, faith	وشواس
Compounder	کمپاؤنڈر
Medicine	دوائی
Just touch	ہاتھ لگا دیں
Mind/heart	من، من

Urdu Questions

بلوان سنگھ کتنی دور سے آتے ہیں؟

- 1 پانچ کلومیٹر
- 2 دو کلومیٹر
- 3 پندرہ کلومیٹر
- 4 پچاس کلومیٹر

بلوان سنگھ جی کے پریوار سے ویدیہ جی کے پاس اور کون آتا ہے؟

- 1 بچے
- 2 تانی
- 3 سبھی
- 4 تاؤ

بلوان سنگ کو ڈاکٹر صاحب پر کتنا وشواس ہے؟

- 1 بالکل نہیں
- 2 تھوڑا تھوڑا
- 3 بہت زیادہ
- 4 کوئی بھی دوا دے دیگا تو چلیگا